

Βιβλίο

Νουάρ, η φωνή του δρόμου στη λογοτεχνία

Μέσα από τη φόρμα του νουάρ η λογοτεχνία πάνει επαφή με την τρέχουσα πολιτική και κοινωνική πραγματικότητα σε όλο τον κόσμο

Του
ΑΝΤΩΝΗ Ν. ΦΡΑΓΚΟΥ

Ως πρόγευμα έρχεται ο «Καιρός για πόλεμο» (Εκδόσεις Πόλις). Τρεις δεκαετίες μετά ο Γάλλος νουαριστής Πατρικ Ρεινάλ επαναφέρει τον ήρωά του Φιλίπ Κλερ σε ένα αποτυπώτο προσωπικό και πολιτικό μπλέξιμο, σε έναν πόλεμο εντός του αστικού τοπίου.

Η νύχτα που έπεσε στις ψυχές μας, Γένοβα, 2001

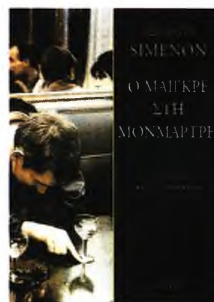
Στο εκπληκτικό «Η νύχτα που έπεσε στις ψυχές μας, Γένοβα, 2001» (Εκδόσεις Πόλις) ο έτερος Γάλλος συγγραφέας Φρεντερίκ Πολέν αποτυπώνει λογοτεχνικά την περίφημη «μάχη της Γένοβας» μέσα και από τη δική του ενωμάτη εμπειρία. Όταν «Η μανία με τον Κα-

ραβάζο» (Εκδόσεις Άγρα) έχει άσχημα ξεμπερδέματα, έρχεται ο ιστορικός τέχνης και συγγραφέας Όλιβερ Μπανκς να στήσει ένα συναρπαστικό στόρι και να φωτίσει την κοινωνική αίσθησή του καινοτόμου Ιταλού ζωγράφου.

Ο Γιάννης Μαρής στο «Χαμόγελο της Πυθίας» (Εκδόσεις Άγρα) γράφει για το κόλπο του περασμένου αιώνα με τον Ηνίοχο των Δελφών. Τέσσερις μικροαπατεώνες στην υπηρεσία ενός μεγιστάνα και φανατικού φιλότεχνου με σκοπό την υπεξάιρεση του πολύτιμου παγκόσμιου μνημείου.

Περαστικός

«Κανένας δρόμος δεν θα πάρει το όνομά σου»: Ο Πάκο Ιγνάσιο Τάιμπο II με περισσό πάθος οικιαγραφεί το πορτρέτο του ξεχασμένου Ισπανού αναρχικού Σεμπασιάν

Σαν Βινσόντε με τίτλο «Περαστικός» (Εκδόσεις Άγρα). Επίσης, «Ο Μαιγκρέ στη Μονμάρτρη» (Εκδόσεις Άγρα), όπου ο Ζορζ Σιμενόν βάζει τον επιθεωρητή του να περιδιαβώνει, αρχές του '50, τη σκοτεινή και συνάμα φανταστική Μονμάρτρη μέσα από τα νυκτερινά κέντρα διασκέδασης. Επίσης, ο Π. Τάιμπο υπογράφει ομοί με τον υποδιοικητή Μάρκος ένα μυθιστόρημα με τέσσερα χέρια για την ιστορία των Ζαπατίστας στο «Ανήσυχτοι νεκροί (Κι ό,τι λείπει, λείπει)» (Εκδόσεις Άγρα).

Σώμα και ψυχή

Στο λυρικό «Σώμα και ψυχή» (Εκδόσεις Άγρα) ο σπουδαίος του σύγχρονου αγγλικού νουάρ Τζον Χάρβεϊ σημειώνει την τελευταία του πρώην αστυνομικού διευθυντή

Φρανκ Έλντερ με επικό φινάλε. Στο συγκλονιστικό ψυχογράφημα ενός κατά συρροή δολοφόνου -«Ημιον η Ντόρα Σουάρεζ» (Εκδόσεις Έρμα)- ο Ντέρεκ Ρέιμοντ αναφέρεται στον ανώνυμο ντετέκτιβ που ανακαλείται στην υπηρεσία προς εξιχνίαση μιας απίστευτης σφαγής στο θαλασπερκό Λονδίνο. Διαβάζουμε, παρακάτω, στο δεύτερο βιβλίο για τον Έκτορ Μπελασκοράν Σάν -πάλι του Πάκο Ιγνάσιο Τάιμπο II- «Μια εύκολη υπόθεση» (Εκδόσεις Έρμα), με τον ανεξάρτητο ντετέκτιβ να θριαμβεύει στο τέλος με τη βοήθεια μαύρου κούμπου και διαλεκτικής τακτικής.

Εντιμοί άνθρωποι

Το τελευταίο βιβλίο του σημαντικού Κουβανού νουαριστή Λεονάντο Παδούρα «Εντιμοί άνθρωποι»

(Εκδόσεις Καστανιώτη) με την παρουσία του Μάριο Κόντε και αναφορές, μέσω δολοφονιών πρώην θεσμικών παραγόντων, στην ιστορία της γενιάς του, αλλά και της Κούβας γενικά. Για τον Κολομβιανό συγγραφέα Σαντιάγο Γκαμπόα «Η νύχτα θα είναι μεγάλη» (Εκδόσεις Διόπτρα), όπου ρίχνει φως στην πολιτική των ευαγγελικών εκκλησιών ως εστίας βίας και διασφοράς στη χώρα του. Το ημιτελές έργο του «Θανάτος του '15» συγγραφέα εκ Γλασκώβης Γουίλιαμ Μακίβανι ανέλαβε κατόπιν πρότασης της χήρας του να περαιώσει δημοσιογραφικά ο συμπατριώτης του και μαθητής του πρώτου Ίαν Ράνκιν, με αποτέλεσμα να ζωντανέψει ξανά ο εμβληματικός Σκωτσέζος επθεωρητής Τζακ Λέντλο. Έτσι κυκλοφορεί σε «Το σκοτάδι παραμένει» (Εκδόσεις Μεταίχιμο).

Χασάπης του Υρλύ

Όταν η φωνή του δρόμου γίνεται λογοτεχνία με τον Αργεντινό συγγραφέα Λεονάρδο Ογιόλα να εστιάζει τον φακό του στο περιθώριο, φέρνοντας στο φως αφανείς αντιπρώες στο «Chamame» (Εκδόσεις Carnívora). Νουάρ έμφυλη λογοτεχνία για δύσκολους καιρούς, με την Κλαούντια Πινιέρο στο «Δικά σου για πάντα» (Εκδόσεις Carnívora) να γράφει ένα ψυχολογικό θρίλερ με ανατροπές στο φινάλε, σαρκάζοντας την υποκρισία και τη βία που διακρίνουν τις σχέσεις στη μεγαλοαστική οικογένεια. Ο μεγάλος Γάλλος νουαριστάς Ζαν Αμιλό -σε ηλικία 72 ετών- προσφέρει τον «Χασάπη του Υρλύ» (Εκδόσεις Orosito) για τη μαζική δολοφονία χιλιάδων ανθρώπων στα χαρακώματα του Α' Παγκοσμίου Πολέμου - με καταποτιστικό πρόλογο. Ένα νουάρ με αμέτρητα θύματα και ελάχιστους θύτες.

Πάρανταις

Όπως ως χειροβομβίδα στο μυαλό του αναγνώστη λειτουργεί το «Πάρανταις» της Φερνάντα Μελιάν (Εκδόσεις Δώμα), σε μετάφραση Αγγελικής Βασιλάκου, στόρι που βυθίζεται βαθιά στον κόσμο των περιθωριοποιημένων εφήβων και στην ακραία βία που αυτοί εκφράζουν. Εκρηκτικό κείμενο, γραμμένο με απίστευτη ενέργεια, ένα tours de force που επικεντρώνεται σε δυο εφήβους και μια γυναίκα κοκίνα.

Το σπουδαίο νουάρ του Ζαν-Φρανσουά Βιλάρ εμπνέεται από τις δημιουργίες του Μαρσέλ Ντισιάν. «Είναι πάντα οι άλλοι που πεθαίνουν» (Εκδόσεις των Συνδελφών), τίτλος δανεισμένος απ' το επιτύμβιο κείμενο του Γάλλου αυτοδίδακτου σουρεαλιστή καλλιτέχνη. Στον ίδιο εκδοτικό οίκο, το κοσμοπολίτικο Παρίσι μετατρέπεται σε Καρπιούλ. Το «Full speed» αποτελεί το ύστατο ολοκληρωμένο βιβλίο του αριστεριστή Φρεντερίκ Ανρί Φαζαρνί με τον ιδεολόγο ήρωά του, τον αστυνομικό διευθυντή Αντόνιο Κοράντο Παντοβάνι.

Στρατηγική του πεκινούα

Για τη δολοφονική διαφθορά των οικονομικά ισταμένων ο Αλέξης Ραβέλο αφηγείται τις περιπέτειες του συναρξαζούκου ναυτικού Ελάδιο Μονρόρι σε μια υπόθεση που αποφέρει αρκετές κηδείες: «Τρεις κηδείες για τον Ελάδιο Μονρόρι» (Εκδόσεις Τόπος). Επίσης, η κλασική λαϊκή

«Στρατηγική του πεκινούα» (Εκδόσεις Carnívora) αποτυπώνεται απ' τον πρόωρα χαμένο Αλέξης Ραβέλο σε ένα μεσογειακό νουάρ για μικροκομπινάδρους και ναρκέμπορους υψηλής τάξης. Πιο κάτω, στο πρώτο του μυθιστόρημα «Μία μέρα στους σταυρούς» (Εκδόσεις Τόπος) ο Κολομβιανός συγγραφέας Αρμάντο Ρο-

μέρο αναφέρεται με ποιητική διάθεση στην επιβολή του στο κίνημα των ναδαιστών στις τρεις περιόδους του μεγάλου τρόμου στη χώρα του, την εποχή της Λα Βιολένσια.

No pasaran!

Δύο γκράφικ νόβελ του έξοκου Ιταλού κορίστα Βιτόριο Τζιαντίντο, το δεύτερο και το τρίτο μέρος της τριλογίας «No pasaran!», όπου ο δημο-

σιογράφος Μαζ Φρίντμαν αναζητά τον φίλο και σύντροφό του Τρέβες στο μέτωπο του Ισπανικού Εμφυλίου. Ο Τζιαντίντο σκιαγραφεί με γκριζα χρώματα τη δύσκολη κατάσταση που διατρέχει τις γραμμές των Δημοκρατικών στον Εμφύλιο. Αναφερόμαστε στα «II. Sin ilusion» και «III. Rio de Sangre» (Εκδόσεις Jemma Press). Ο δημοσιογράφος και συγγραφέας Ζακ Μουλέν περιγράφει σχολαστικά τους τρόπους οργάνωσης της Ακροδεξιάς στη Γηραιά Ήπειρο. Στο «Ξύπνημα του κτύπου» (Εκδόσεις του Εικοστού Πρώτου) γράφει για την εξάπλωση της φαιάς απειλής πάνω από την Ευρώπη. Για τον δρόμο του παράνομου κυκλώματος της νικοτίνης μιλά στην

ιστορία του με αληθινά στοιχεία ο Γάλλος συγγραφέας Μαρνέ Λεντέν. Στην «Ψυχή τους στο διάβολο» (Εκδόσεις του Εικοστού Πρώτου) η πλοκή εκτυλίσσεται χρονικά μεταξύ 1986 και 2007 και αφηγείται τη μαφιόζικη τακτική των καπνοβιομηχανών στις διαδικασίες απαγόρευσης διαφήμισης του καπνού.

Ο βασιλιάς των πλανόβιων

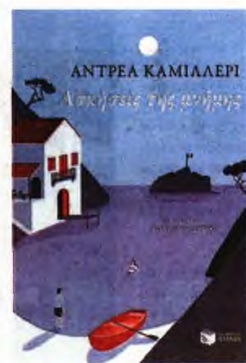
Εξαιρετικό γκράφικ νόβελ για την προσωπικότητα του παραδομένου στη λήθη επαναστάτη την εποχή της 3ης μεγάλης της Γερμανίας, ο Βίγκο και η πολιτεία του πλανόβιου Γκρέγκορ Γκογκ, σκιαγραφημένα από

τους Μπέα Ντέιβις και Πάτρικ Σπετ («Ο βασιλιάς των πλανόβιων. Ο Γκρέγκορ Γκογκ και η αδελφοφιλία του» (Εκδόσεις ΚΨΜ)). Η «Ζωφερή εξουσία» (Εκδόσεις ΚΨΜ) περιγράφει τη δυναμική των ναζιστικών θυλάκων στον κρατικό μηχανισμό της Γερμανίας και αποτελεί το πρώτο, αυτόνομο μέρος μιας τριλογίας βασισμένο σε πραγματικά πολιτικά γεγονότα. Σε αυτό ο Γερμανός συγγραφέας Χάραλντ Λούντερς φωτίζει θέματα διαπλοκής μυστικών υπηρεσιών και Ακροδεξιάς στη χώρα του.

Ασκήσεις της μνήμης του Καμιλλέρι

Στις «Ασκήσεις της μνήμης» (Εκδόσεις Πατάκη) ο μεγάλος Ιταλός νουαριστάς Αντρέα Καμιλλέρι -ήδη στα 91 του και τυφλός- αποφασιζει να διηγηθεί ιστορίες απ' το παρελθόν, σπαράγματα ζωής που επηρέασαν τα γραψιμά του. Τέλος, ο σπουδαίος νουαριστάς Πέτρος Μάρκαρης συνδέει τους Αμερικανούς επενδυτές με τον αρχαίο πολιτισμό, την πατριαρχία και τις δολοφονίες τριών γυναικών στην «Εξέγερση των Καρυάτιδων» (Εκδόσεις Κείμενα).

Ο αστερισμός του σκύλου

Ας παρελάσουν τώρα αστυνομικά λογοτεχνικά προϊόντα νέας ή πρόσφατης εσοδείας: Γιάννης Μαρής «Μπούμεραγκ» (Εκδόσεις Άγρα), επίσης Ανδρέας Αποστολίδης «Romantica» (Εκδόσεις Άγρα) και Jean-Patrick Manchette «Τι τρέλα, τι παλάτια!» (Εκδόσεις Άγρα). «Ο αστε-

ρισμός του σκύλου» (Εκδόσεις του 21ου) του Πίτερ Χέλερ και η «Παρόνομη ζωή» (Εκδόσεις του 21ου) της Μόνικα Σαμπολό. Ο χαμένος στο παρελθόν συναγωνιστής του Γιάννη Μαρή, Νίκος Μαρράκης και «Οι άνθρωποι της κοκαΐνης» (Εκδόσεις Red n' Noir) και «Ο αγωνιστής» (Εκδόσεις Red n' Noir) του Ουρουγουανού Ρένσο Ροσέλο. Ο αγαπημένος μας Πασμίνα Χάντρα «Για την αγάπη της Έλενας» (Εκδόσεις Πατάκη), ο Μελίτ Ανρυνί «Φονικό καρναβάλι» (Εκδόσεις Πατάκη) και ο βετεράνος Ιταλός νουαριστάς Κάρλο Λουκαρέλι με τον «Μαύρο χειμώνα στην Μπολόνια» (Εκδόσεις Πατάκη). Τρίτος Αλέξης Ραβέλο για το «23: Μόνο τους πεθαμένους» (Εκδόσεις Τόπος). Παρακάτω έχουμε το δεύτερο

στο ελληνικά βιβλίο για τους Γερμανούς Κάρσεν Ντους «Το παιδί μέσα μου φωνάζει» (Εκδόσεις ΚΨΜ) και Χάραλντ Λούντερς «Παράτα τον Θεό στην ποσειά του» (Εκδόσεις ΚΨΜ). Τέλος, έχουμε τον Αρμίν Έρι από το Λιχτενστάιν «Η σκοτεινή μούσα» (Εκδόσεις Βακκικό) και τον Ισπανό Γιον Μπιλιμπάο στο βιβλίο «Τέκνα, Γονείς και Χιμαιζήδες» (Εκδόσεις Carnívora). Και από ντόπια προϊόντα: Τατιάνα Αβέρωφ «Silver Alert» (Εκδόσεις Μεταίχιμο) και Χρήστος Αζαριάδης «Χωρίς άντρες» (Bell / Χαρλένικ Ελλάς).